

Samen Buurten

Nieuwland

Concept

Samen Buurten

Jaarverslag Buurt 2

2009-2010

Samen Buurten

Projectmedewerkers: Dina Kohen, Elvira van der Tor, Wil van Vliet

Projectleider: Yvonne Lammerts van Bueren

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Doelstelling Samen Buurten	4
Hoofdstuk 2 Buurt 2	4
Hoofdstuk 3 Contactleggen in de Buurt	7
Hoofdstuk 4 Resultaten van de huisbezoeken: cijfers	9
Hoofdstuk 5 Casemanagement/Casuïstiek	14
Hoofdstuk 6 Activering	15
Hoofdstuk 7 Senioren	16
Hoofdstuk 8 conclusies en aanbevelingen	18
Bijlagen:	
1. Armoede en Samen Buurten	19
<i>Relatie tussen de werkzaamheden van Samen Buurten en Armoedebestrijding</i>	
2. Sociale Isolement en Samen Buurten	22
<i>Wat zijn we tegen gekomen t.a.v. isolement</i>	

Inleiding

Samen buurten is een participatie- en hulpverleningsproject in Nieuwland. Huis aan huis worden bewoners achter de voordeur opgezocht. Samen Buurten is een Wijkactieprogramma (WAP)project dat tot 2014 loopt. Het is gestart in september 2008 in opdracht van Woonplus. De uitvoerende organisaties zijn Seniorenwelzijn, Maatschappelijke Dienstverlening NW en SWS Welzijn.

Het team van Samen Buurten heeft in de periode 2008-2009 en 2009 – 2010 ca. 500 huishoudens opgezocht.

Van september 2009 – september 2010 is de buurt Piersonstraat tot aan de Donker Curtiusstraat aangepakt (258 adressen).

Van de 258 adressen heeft Samen Buurten 84% van de huishoudens bereikt en zijn daar waar nodig bewoners doorgeleid naar de hulpverlening en anderen geactiveerd.

Vergeleken met buurt 1 Mgr. Nolenslaan e.o. kenmerkt buurt 2 zich door minder bedrijvigheid in de buurt, gesloten gordijnen, huiselijk geweld, minder sociale samenhang, starters, alleenstaande mannen en oudergezinnen.

Het algemene beeld van buurt 2 is dat er veel variatie is in hoe mensen wonen en leven en hoe ze hun omgeving ervaren. Criteria waarom de keuze op deze buurt is gevallen waren o.a. : onvoldoende informatie over de buurtbewoners, de gesloten gordijnen en vochtige ramen. Hierdoor maakt de buurt een desolate indruk.

Hoofdstuk 1.

Doelstelling Samen Buurten

De hoofddoelstelling van het project “Samen Buurten” is participatie van bewoners door activering en daar waar problemen van individuele huishoudens zijn, die participatie in de weg staan, oplossen. Subdoelen hierbij zijn:

- Vergroten van de (im)materiële zelfredzaamheid.
- Versterken van het gevoel van eigenwaarde.
- Verbeteren van vertrouwen in zichzelf, buurtgenoten, organisaties en de overheid.
- Versterken van de sociale cohesie in de buurt.
- Opzetten van door deelnemers gevraagde activiteiten tot participatie en verdere ontwikkeling van de buurt.

Hoofdstuk 2

De Buurt

Buurt 2 kent een diversiteit aan culturen, maatschappelijke positie (van hoog- opgeleide, vaak nog studierend, tot niet opgeleide mensen), betrokkenheid bij de buurt, problemen en handelingsalternatieven. Velen zijn in loondienst, anderen ontvangen een uitkering. Ondanks het hoge aantal signalen in de 0-meting valt het aantal op te lossen problemen onder bewoners over het algemeen mee. Velen blijken adequaat hulp gevonden te hebben of weten de weg naar de instanties te vinden. Echter bij allochtone bewoners is de behoefte aan informatie en ondersteuning bij hulpvraag groot. Veelal speelt de taalbarrière hierbij een belangrijke rol.

Er wonen veel alleenstaanden of (jonge) stellen, die het goed doen. Ze gebruiken deze woningen als starterwoningen en willen over het algemeen in de toekomst verhuizen. Een groot aantal van hen heeft aangegeven dat ze hun toekomstige kinderen niet in deze buurt willen opvoeden.

Een aantal geïnterviewden heeft aangegeven dat de buurt achteruit gaat, omdat er bij het vrijkomen van woningen vaak “probleemgevallen” in de wijk komen wonen. Een klein aantal bewoners heeft er moeite mee dat er zoveel “buitenlanders” komen wonen. Dit zijn Nederlandse bewoners en in een enkel geval “oudkomers” van allochtone afkomst.

Andere buurtbewoners geven juist weer aan, dat de buurt de laatste 10 jaar is vooruitgegaan. Dit heeft ook te maken met de ligging van de woning. De bewoners aan de buitenkant (Johan de Wittsingel en de Burg. van Haarenlaan) zijn meer positief over de buurt dan de straten in het midden (waar de burens meer zicht op elkaar hebben).

Samenlevingsverband

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Onbekend	35	13,57 %
Eenouderhuishouden	26	10,08 %
Eenpersoonshuishouden (alleenstaande)	95	36,82 %
Institutioneel huishouden	23	8,91 %
Nieuw samengesteld gezin	7	2,71 %
Overige meerpersoonshuishouden	27	10,47 %
Samenwonend paar met kind(eren)	20	7,75 %
Samenwonend paar zonder kind	25	9,69 %
Totaal	258	100 %

Opmerkelijk is het hoge aantal eenpersoonshuishoudens(alleenstaande)

Land van herkomst bewoners

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Marokko	14	5,43 %
Nederland	93	36,05 %
Nederlandse Antillen	12	4,65 %
Onbekend	61	23,64 %
Suriname	8	3,1 %
Turkije	49	18,99 %
Overige	21	8,18
Totaal	258	100 %

Naast Nederlanders wonen er veel Turken in buurt 2.

Bron van inkomsten

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Onbekend	99	38,37 %
AOW; ANW (nabestaandenpensioen)	21	8,14 %
Arbeidsongeschiktheidsuitkering (WIA, Wajong; TW; invaliditeitspensioen)	6	2,33 %
Inkomsten uit loondienst	99	38,37 %
Inkomsten uit zelfstandig beroep of eigen bedrijf	8	3,1 %
Inkomsten uit ziektewet	5	1,94 %
Leeft van inkomen van een ander	1	0,39 %
Sociale voorziening (WWB; IOAZ; IOZW)	18	6,98 %
Werkloosheidsuitkering (WW; Toeslagenwet; wachtgeld)	1	0,39 %
Totaal	258	100 %

Inkomen en armoede

Het inkomen van de bewoners is heel divers. Ruim 41% van de huishoudens werken en 19,8 % hebben een uitkering. De sociale minima weten vaak waar ze recht op hebben. Uitzondering is dat er vaak gewezen is op bijzondere bijstand. Als er problemen zijn, dan zijn er vaak problemen op meerdere terreinen. Een voorbeeld hiervan is bv. opvoedingsproblemen en schulden. Of psychiatrie en schulden. *(zie bijlage over armoede)*.

Leefbaarheid en veiligheid

Veiligheid

Het gevoel van veiligheid varieert sterk tussen de Johan de Wittsingel en de Burgemeester van Haarenlaan.

De Johan de Wittsingel en de binnenterreinen van de Heinsiusstraat en de Donker Curtiusstraat die aan de singel grenzen, worden als donker, onveilig en armoedig beleefd. De bewoners van de Johan de Wittsingel klagen over een onveilig gevoel.

Ze noemen hierbij de inbraakpogingen in hun buurt, de angst die ze voelen bij het in- en uitlopen van hun woningen in de avonduren. Deze bewoners geven ook aan het gevoel te hebben in een achterbuurt te wonen.

De bewoners van de Burgemeester van Haarenlaan voelen zich in het algemeen veilig in hun leefomgeving. Schietincidenten in de buurt en de nachtelijke hangplek bij de tramhalte Piersonstraat zijn wel ernstige overlastgevendende factoren.

In de Donker Curtiusstraat en de Heinsiusstraat hebben de bewoners die meer aan de kant van de Burgemeester van Haarenlaan wonen een groter gevoel van veiligheid dan de bewoners richting Johan de Wittsingel.

De bewoners wensen meer verlichting en metalen pennen op de balkons als inbraakpreventie. Deze signalen zijn doorgegeven.

Bewoners ervaren de aanwezigheid van Watch-out als prettig.

Vervuilde buurt

Er zijn veel klachten over hondenpoep: kinderen kunnen daardoor niet op de binnenterreinen spelen.

Een groep van 10 kinderen heeft daarom een voucheraanvraag ingediend voor een kunstproject i.s.m. SWS Welzijn om leuke borden te maken waarop staat dat deze terreinen ook voor kinderen zijn en dat hondenpoep niet gewenst is.

De kinderen wachten op de beschikking.

De klachten over duivenpoep en vuilnis naast de bakken zijn doorgegeven aan Woonplus en Gemeente Schiedam, afdeling openbare ruimte.

Sociale partners

Samen Buurten werkt samen met vele partners in de wijk Nieuwland en daarbuiten. In het kernteam overleg is er nauwe samenwerking met de convenant partners, de gemeente en de politie. Samen Buurten neemt deel aan het professional overleg Nieuwland.

Hoofdstuk 3

Nulmeting en Contact leggen

Nulmeting:

Zoals hierboven aangegeven is er met 216 huishoudens contact geweest. Voordat we afspraken maken in een geselecteerd blok, wordt er i.s.m. de convenantpartners voor- informatie (0-meting) uitgewisseld. In buurt 2 zijn veel voormeldingen/informatie over bewoners.

Politie: 4 x algemene signalen en 6 x advies; niet bezoeken (zonder nadere informatie)

Woonplus: (mogelijke) onderhuur 8x
Betalingsproblemen/huurachterstand 9x
Overlast en problemen met de burens 7x
Blowlucht/drugs 2 x
Agressie 2x

MDNW: SHG 10x, waarvan 1x combi met Jeugdzorg, vaak in combinatie met AMW.
SMW ; 9x
AMW; 19 x
Veelplegers 4x
Wijkzorgnetwerk 5x

**Senioren-
welzijn:** 3x

LZN: 1x

Deze voorinformatie gaf ons de indruk dat er veel problemen zijn in de wijk. De informatie uit de interviews bevestigen deze indruk, maar bovenstaande nulmeting laat zien, dat de problemen achter de voordeur in buurt 2 voor een deel reeds worden opgepakt door de reguliere hulpverleningsinstellingen. Wat de allochtone bevolking betreft, is het opvallend dat de hulpverleningsdoelen vaak niet worden behaald. Reden hiervoor is meestal een communicatieprobleem. Hier gaat het vaak om bewoners die de gesprekken met de hulpverlener niet goed kunnen volgen en hun vragen niet adequaat formuleren. Er zijn bewoners die met een schaamtegevoel worstelen als het gaat om de openbaring van hun problemen. Vanuit Samen Buurten wordt in samenwerking met MDNW gebruik gemaakt van de tolktelefoon.

Contacten bewoners onderling

Over het algemeen hebben bewoners een oppervlakkig, vriendelijk contact met hun burens. Ze groeten elkaar en maken soms een kort praatje. Bij de vraag of bewoners meer contacten zouden willen, zeggen de meesten dat ze tevreden zijn met hoe het is. Vooral de werkenden hebben geen behoefte aan meer contact. Een enkele keer wordt wel genoemd dat ze meer contact zouden willen. Bv. Een mevrouw die pas met haar dochtertje is komen wonen. Ze vertelde dat ze graag meer contact met haar buurvrouw wilde, maar het was haar nog niet gelukt om dat te verwezenlijken. Wij hebben het contact proberen te leggen tussen die mensen, maar hebben met de buurvrouw geen enkele keer meer contact gekregen.

Meer uitzonderlijk, maar wel voorkomend is dat mensen ook bij elkaar over de vloer komen. Een positief geluid was om van de bewoners van een portiek te horen dat het portiek “een grote familie is”. (Alle bewoners van de portiek hebben hetzelfde verteld). Hier moet gezegd worden, dat het gaat om een portiek met koopwoningen.

Problematiek tussen burens komt vooral voor op portiekniveau. Dit wordt veroorzaakt door afwijkend gedrag zoals: vervuiling, (vermeend) drugsgebruik, agressief of heftig taalgebruik en geluidsoverlast. Deze signalen worden soms aan Woonplus gemeld. Actief werken aan definitieve probleemoplossing, bv. door het inschakelen van buurtbemiddeling, willen mensen vaak niet. Bewoners geven aan bang te zijn voor mogelijke negatieve consequenties van het openlijk bespreken van de problemen. Ook verwachten ze niet veel resultaat van een interventie van buitenaf.

Culturele verschillen lijken ook een bron van irritatie en conflicten. Het betreft veelal verschillen in leefstijl, dat zich uit in bijv. geluidsoverlast door barbecueën op het balkon, hard lachen, praten, roepen, en het dragen van ‘uitdagende’ kleding, etc.

Zo wordt het gooien van etenswaren of ander afval over het balkon als bron van irritatie en conflict genoemd. Woonplus heeft op deze signalen gereageerd door brieven te sturen met daarin de aanwijzing geen etenswaren over het balkon te gooien. Anders volgt een boete. Ook het bevuilden van de portieken en het niet voldoende schoonhouden van de gezamenlijke ruimte is een bron van spanningen.

Een enkele keer zijn problemen zo moeilijk op te lossen dat alleen een verhuizing tot een oplossing leidt.

Wij zijn ook veel bewoners tegen gekomen die veel vertrouwen hadden in hun burens. Bewoners van deze buurt gaven aan dat ze makkelijk de burens om hulp kunnen vragen en dat ze hier goede ervaringen mee hebben.

Taal

De projectmedewerkers hebben ieder een specialisme toegewezen gekregen: senioren, Turkse bewoners en “gezinnen” (van niet Turkse afkomst). De “restgroep” is verdeeld over de projectmedewerkers.

Van de geïnterviewde 144 huishoudens spreekt 17,4% matig tot slecht Nederlands. Bijna 69% van de geïnterviewden spreekt goed Nederlands.

Taalvaardigheid van bewoners

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Niet ingev	3	2,08 %
Goed	99	68,75 %
Voldoende	17	11,81 %
Matig	19	13,19 %
Slecht	6	4,17 %
Totaal	144	100 %

Resultaat na afloop kennismaking:

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
1. Adres onbewoond	4	1,55 %
2. Afspraak interview	145	56,2 %
3. Deurgesprek(ken), geen interview	25	9,69 %
4. Geen interesse	37	14,34 %
5. Komt nu slecht uit	9	3,49 %
6. Negatief bezoek advies	6	2,33 %
7. non respons (echt geen contact)	32	12,4 %
Totaal	258	100 %

In totaal zijn 216 (84%) van de 258 huishoudens bereikt (categorie 2,3,4,5,) en hiervan is 67% een gesprek achter de voordeur gehouden. Het gaat hier om huur- en koopwoningen.

Niet bereikt zijn 32 huishoudens: 12%. Deze bewoners zijn na meerdere malen langs gaan niet thuis, dan wel doen de deur niet open.

Bij 10 woningen is Samen buurten niet geweest, omdat het adres onbewoond is of een negatief bezoek advies is gegeven door de politie.

Wat heeft SB gedaan?

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Aandacht gegeven/ geluisterd	55	38,19 %
Belangen behartiging	10	6,94 %
Geactiveerd	42	29,17 %
Geinformeerd	19	13,19 %
Verwezen naar hulp	18	12,5 %
Totaal	144	100 %

Van de huishoudens waar een activerende interview is gehouden ca. 30% geactiveerd.

Hoofdstuk 4

Resultaten van de huisbezoeken in cijfers

In onderstaande tabellen worden de 1^e en 2^e manifeste behoeften van de geïnterviewde bewoners weergegeven. Dit betreffen de 1ste en 2de wensen/vragen van bewoners.

- Ca. 35% van de geïnterviewden geeft aan geen vraag/wens/probleem te hebben, dit is bijna een derde van de bereikte bewoners
- de vraag om activering wordt door 41% van de geïnterviewden gesteld,
- gevolgd door de vraag om informatieverstrekking, eveneens ca. 41%
- Gezien het feit dat heel veel problemen al zijn opgepakt door de hulpverlening voorafgaand aan het huisbezoek (zie nulmeting), is de resterende vraag naar hulpverlening relatief groot. (ca. 25%)

1ste Manifeste behoefte (vraag) bij geïnterviewden

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
Activeringsvraag	39	27,08 %
geen vraag	44	30,56 %
Hulpvraag	25	17,36 %
Informatie vraag	36	25 %
Totaal	144	100 %

Aandachtspunten bij deze manifeste behoeften.

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
onbekend	44	30,56 %
(begeleiden naar) hulpverlening	3	2,08 %
Betrokkenheid bij culturele activiteiten	4	2,78 %
Betrokkenheid bij de buurt/samenleving	22	15,28 %
Geestelijke gezondheid	1	0,69 %
Groenvoorziening	2	1,39 %
Inkomen	6	4,17 %
Lichamelijke c	6	4,17 %
m.b.t. school / opleiding	4	2,78 %
Onveilig voelen in de buurt	1	0,69 %
Opvoedingsvragen	2	1,39 %
Overige zie toelichting	7	4,86 %
Schulden	1	0,69 %
Sociaal netwerk / isolement	3	2,08 %
Sportactiviteiten	3	2,08 %

Taalvaardigheid	3	2,08 %
Werkloosheid	2	1,39 %
Werksituatie	1	0,69 %
Woning	29	20,14 %
Totaal	144	100 %

2de Manifeste behoefte(vraag) bij geïnterviewden

(indien hier gerubriceerd betekent dit dat meerdere behoeftes/problemen op hetzelfde adres voorkomen).

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
geen	76	52,78 %
Activeringsvraag	28	19,44 %
geen vraag	6	4,17 %
Hulpvraag	11	7,64 %
Informatie vraag	23	15,97 %
Totaal	144	100 %

Aandachtspunten bij deze manifeste behoeften:

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
geen	83	57,64 %
(begeleiden naar) hulpverlening	2	1,39 %
Betrokkenheid bij culturele activiteiten	8	5,56 %
Betrokkenheid bij de buurt/samenleving	13	9,03 %
Buren	1	0,69 %
Groenvoorziening	8	5,56 %
Inkomen	5	3,47 %
Lichamelijke c	2	1,39 %
m.b.t. school / opleiding	1	0,69 %
Opvoedingsvragen	3	2,08 %
Overige	6	4,17 %
Parkeren / verkeer	1	0,69 %
School	2	1,39 %
Sportactiviteiten	2	1,39 %
Werkloosheid	1	0,69 %
Woning	6	4,17 %
Totaal	144	100 %

Belangstelling en kwaliteiten, cq. Participatie ideeën van geïnterviewden

Van de 144 geïnterviewden zijn 44 (31%) bewoners, die aangeven belangstelling voor een 'activiteit' te hebben. Aan de hand van onderstaande gegevens worden bewoners tijdens het activerende interview op doorggevraagd en geactiveerd deel te nemen aan diverse buurt/wijkactiviteiten. Vaak zijn meerdere contacten nodig om bewoners te activeren.

	Totaal (aantal)
Behoeft aan contact	2
Creatief/kunstzinnig	2
Gastheer/vrouw huis open stellen	1
Groen, buitenruimte	13
Handwerken / naaien	2
Kinderactiviteiten	2
Koken	1
Multicultureel	2
Sport	1
Taalondersteuning Nederlands	2
Tolken in	1
Veiligheid, surveillance	1
Vrijwilligerswerk	5
Wandelen	1
Wonen/leefomgeving	1
gericht op de omgeving/buurt	1
heeft het druk met werk en sociaal leven	1
Indien nodig wil meneer wel burenhulp geven.	1
meneer is lid van de Sudanese zelforganisatie	1
mevrouw wil mee doen vouchergroep BBQ	1
Mw. wil helpen met opknappen buitenboel	1
wil iets voor de buurt doen	1
totaal	44

Aanwezigheid computers

Tijdens de huisbezoeken is geconstateerd dat van de 144 huishoudens, 123 huishoudens een computer hebben.

	Totaal (aantal)	Percentage (aantal)
onbek	6	4,17 %
Ja	123	85,42 %
Nee	15	10,42 %
Totaal	144	100 %

Signalen van bewoners

De signalen zijn aan de desbetreffende instellingen/organisaties doorgegeven, dan wel zijn de bewoners op een adequate wijze doorverwezen.

De signalen die door bewoners, tijdens het interview zijn genoemd waren:

1. Te weinig voorzieningen in de buurt om samen iets te doen. Het is niet makkelijk contacten te leggen. Dit geldt voor bewoners in alle leeftijden.
2. Vocht, tocht en schimmel in woningen als gevolg van slecht onderhoud en enkele beglazing
3. Gezondheidsklachten (fysieke en/of psychische) die een belemmering zijn voor deelname aan sociale activiteiten en werk
4. Het gevoel van onveiligheid door onvoldoende verlichting, inbraakpogingen en incidenten in de buurt
5. Klachten over vervuilde woonomgeving: duivenpoep, hondenpoep en vuilniszakken die naast de vuilnisbakken liggen
6. Sociaal isolement (alleenstaande mannen, alleenstaande vrouwen met kinderen, nieuwkomers/vrouwen, die uitgehuwelijkt zijn) (zie bijlage Isolement)
7. Wensen voor meer groen in de buurt, door bewoners die zelf bloemen willen planten.
8. Geluidsoverlast, door hanggroepen en/of burens
9. ontoereikende kennis van de sociale kaart

Andere signalen:

- A. Negen kinderen-met moeders (uit meerdere gezinnen) die geen Nederlands spreken, nemen geen deel aan buurtactiviteiten en zijn sociaal geïsoleerd.
- B. Acht vrouwen (opvoeders) hebben aangegeven dat ze een scheiding achter de rug hebben en voor alles alleen komen te staan. Drie van deze vrouwen worden door de burens goed geholpen. Ze hebben een "maatje" in de buurt kunnen vinden.
- C. Zes vrouwen (opvoeders) hebben gemeld dat ze een opleiding willen volgen om passend werk te kunnen vinden
- D. Vier families lieten blijken dat er problemen zijn met de kinderen.
- E. 3 vrouwen zijn uitgehuwelijkt aan mannen die ze niet kenden en kwamen er pas later achter dat er meer aan de hand was dan een gewoon huwelijk. Een vrouw is geactiveerd naar de groep eetbare balkons, de tweede vrouw is toegeleid naar de zaterdag groep, de derde vrouw wordt door haar kinderen opgevangen.

Verder kwam uit de interviews naar voren dat:

- ➔ de bewoners zich sterk met de buurt identificeren
- ➔ deze identificatie een kritische blik op de buurt als gevolg heeft
- ➔ een behoorlijk deel van de bewoners over een indrukwekkende mate van zelfredzaamheid beschikt om zich onder moeilijke omstandigheden staande te houden en goed voor hun kinderen te zorgen.
- ➔ de ontbrekende burenscontacten geen belemmering zijn om in geval van nood burens de helpende hand toe te reiken
- ➔ bewoners de rijkdom zouden willen ervaren, die door de verscheidenheid aan etnische afkomst in deze buurt zou kunnen ontstaan (leden van de cohesiegroep).

Hoofdstuk 5

Casemanagement/ Casuïstiek

In buurt 2 zijn er 10 casemanagement zaken geweest en in totaal 15 kleine casussen. De volgende hulpvragen worden hieronder beschreven.

Casus 1	Psychiatrische problematiek
	Moeilijkheden met volwassen inwonende zoon
	Financiële problemen
Casus 2	Burenoverlast
	Huisuitzetting
Casus 3	Overlast buurman
Casus 4	Gehandicapt kind
	Regelingen
Casus 5	Inburgering en uitkering
	Vrijtijdsbesteding

Een korte impressie van de casuïstiek:

1. Een bewoonster met een inkomensvraag heeft psychiatrische problematiek. Ze gaf aan dat er moeilijkheden waren met haar volwassen inwonende zoon. Navraag bij de GGZ leerde dat mevrouw begeleid werd door hen, ook t.a.v. financiële zaken. De GGZ heeft na ons contact een nieuwe afspraak met mevrouw gemaakt. De GGZ kon geen contact krijgen met de zoon en vroeg SB of wij daarin iets konden betekenen. Met de zoon is voor het portiek een gesprek met hem gevoerd. Met hem is kort nagegaan wat we voor hem konden betekenen. Zijn behoefte lag op het gebied van informatie over huisvesting. Dit contact is gecommuniceerd met de GGZ.

2. In een flatgebouw werd veel burenoverlast (stank en rotzooi op balkon) gesignaleerd over een bepaalde inwoner. T.a.v. deze inwoner had SB van de politie een "niet bezoeken" advies gekregen en van Woonplus het signaal dat meneer mogelijk hulp kon gebruiken. Woonplus had deze woning laten schoonmaken en de huisdieren tijdelijk verwijderd. De honden zijn weer teruggekomen en de stankoverlast en rotzooi zijn opnieuw een probleem geworden. Samen met het Wijkzorgnetwerk is gepraat met meneer en met de buurvrouw. Bij aanhoudende problemen en het niet bereiken van een oplossing heeft woonplus de procedure t.a.v. huisuitzetting gestart en is meneer ondertussen uitgezet. Samen Buurten is nauw betrokken gebleven bij deze buurt problematiek.

3. De naaste buurvrouw van casuïstiek nr. 2. heeft enorm veel last gehad van de overlast van de buurman. Ze is hier heel emotioneel in en uit dat op diverse plaatsen. De signalen m.b.t. de emotionale kwamen ook via het Wijkzorgnetwerk binnen. Met deze mevrouw is vanuit Samen Buurten een aantal keer contact geweest om de gemoederen tot rust te brengen en ook om de signalen door te spelen naar woonplus en politie. Deze mevrouw wilde geen buurtbemiddeling.

4. Mevrouw leeft met een gehandicapt kind. Hier zat al een gezinscoach in van Flexus/Jeugdzorg. In overleg is er een taak overgenomen van de gezinscoach t.a.v. regelingen en zijn er een aantal gesprekken met de bewoonster geweest. De behoefte van mevrouw gesprekken te voeren is/was groot. Tijdens de buurtcontact middag is er hernieuwd contact geweest en is mevrouw verwezen naar inburgering voor een taal cursus en sportactiviteiten van de gemeente.

5. Nieuw samengesteld gezin van allochtone origine. Echtpaar met drie kinderen had ook twee volwassen kinderen naar Nederland gehaald. Uiteindelijk is mevrouw na het interview als "oudkomeer" geactiveerd naar de inburgering. Door telefonische bemiddeling van SB met de gemeente zijn er voor de volwassen dochter wat onduidelijkheden opgelost, waardoor haar inburgering en uitkering sneller

doorgang konden vinden. Voor de 15 jarige zoon waren er bij de gemeente aanvragen gedaan t.b.v. "echtheidsverklaring" van zijn identiteitspapieren. Dit was nodig i.v.m. de aanvraag kinderbijslag. Navraag leerde dat de aanvraag op een stapel "nog te doen" bij de gemeente lag. Een telefoontje maakte dat zijn aanvraag uit de stapel werd gehaald en met spoed werd behandeld. Deze oudste dochter en 15 jarige zoon zijn naar het jongerenwerk van SWS verwezen voor activering t.a.v. vrijetijdsbesteding en sociaal netwerk. Mevrouw is geweest op de kinderactiviteiten van het wijkcentrum voor haar jonge kinderen. Meneer is geholpen bij de aanvraag van het jeugdfonds. Hierbij is intensief gewerkt aan structurering van een deel van de administratie. Uiteindelijk wilde meneer zelf de regie behouden. Doorverwijzing naar schuldhulpverlening is niet gelukt.

Hoofdstuk 6

Activering

a. Wat is activering voor Samen Buurten

Activering wordt in de brede zin van het woord toegepast. Dit houdt vooral bevordering tot participatie in. De doelstelling van het project dient hierbij als leidraad.

De activering kan aldus plaatsvinden in de vorm van doorverwijzing naar hulpverlening of buurtactiviteiten, begeleiding tot zelfredzaamheid, informatieverstrekking en acties om het isolement tegen te gaan. Bewoners worden gemotiveerd en enthousiasmeert om te participeren. Waar nodig, worden ze naar activiteiten/voorzieningen begeleid. Hierdoor worden drempels overwonnen.

b. Wat is de activeringsvraag van de bewoners

In Buurt 2 was de vraag naar actieve participatie en informatie over de mogelijkheden tot meer samenhang in de buurt opvallend groot. *Tijdens het interview worden wensen en talenten t.a.v. vrijwilligerswerk of deelname aan een activiteit ook besproken.* Wij zijn veel bewoners tegen gekomen, die al bekend waren met de organisaties in de buurt. Het wijkcentrum is bekend bij velen. Echter, onder allochtone gezinnen, zijn veel bewoners te vinden, die helemaal geen informatie hebben over de mogelijkheden in hun buurt.

c. Hoe heeft Samen Buurten de activering aangepakt?

De verschillende activiteiten worden wel eens toegelicht. *In veel gevallen zijn mensen attent gemaakt op activiteiten in de buurt, organisatie die hulp kunnen verlenen en op regelingen. Waar bruikbaar, zijn folders uitgedeeld.*

Velen hebben geen tijd over voor vrijwilligerswerk. Sommige zijn geïnteresseerd, maar niet nu. Ook zijn er een aantal mensen na het interview in contact gebracht met organisaties die vrijwilligers vragen. Voorbeelden hiervan zijn aanmelding bij Buurtprojecten, buurtbemiddeling, taalcoaches etc.

d. Wat zijn de resultaten?

3 voucheraanvragen speeltoestellen en banken:

De bewoners die hier interesse in hadden zijn eerst persoonlijk aangesproken. Daarna heeft een voorlichtingsvergadering plaatsgevonden met de wijkwerker van de SWS Welzijn. De buurtbewoners die aanwezig waren, hebben 4 voucheraanvragen ingediend, waarvan er 3 toegekend zijn. Er is een tweede informatie vergadering gehouden waar ook andere

buurtbewoners bij zijn gekomen. Bij de derde vergadering is er een werkgroep ontstaan die samen met het Wijkwerk de kosten heeft bekeken en over de toestellen een besluit heeft genomen.

1 voucheraanvraag voetbalveldje

Eén van de bewoners heeft zelfstandig buurtbewoners benaderd om een voucheraanvraag in te dienen voor een voetbalveldje. Hij krijgt hier ondersteuning in van SWS Welzijn. Samen Buurten neemt eind augustus contact met hem op om de voortgang van zijn actie te monitoren. De aanvraag voor een voetbalveldje is afgewezen.

1 voucheraanvraag (sociale) barbecue plek

Meerdere bewoners hebben de wens geuit om in hun buurt een plek te hebben om met andere buurtbewoners samen te kunnen barbecueën. Ze zouden graag ook buurt barbecue dagen willen organiseren. Een van de bewoners heeft het initiatief op zich genomen. Wij informeren de bewoners die ook graag een barbecue plek willen hebben over dit initiatief zodat ze zich kunnen aansluiten bij deze actie. Deze groep wordt doorverwezen naar het opbouwwerk van Buurtprojecten voor de begeleiding in de voucheraanvraagprocedure.

Bewonersgroep voor de buurt, Werkgroep Beatrixpark

De bewoners die aangegeven hebben dat ze graag iets met en voor andere buurbewoners ondernemen en die niet deelnemen aan de voucherwerkgroep, worden uitgenodigd om samen met het opbouwwerk de mogelijkheden hiervoor te onderzoeken. Voor de reconstructie van het Beatrixpark in samenwerking met de cultuurscout van de Gemeente Schiedam, hebben zich drie bewoners uit Nieuwland opgegeven, waarvan 2 uit buurt 2 van Samen Buurten. Deze bewoners zouden een uitnodiging van de cultuurscout krijgen voor de werkgroep Beatrixpark.

Bewonersgroep voor de cohesie in de buurt

Een kleine groep bewoners gaf te kennen dat ze de segregatie (allochtonen – autochtonen) in de buurt niet prettig vinden en dat ze hier graag iets tegen willen ondernemen. Deze groep bestaat uit mensen van verschillende afkomst. Deze bewonersgroep is eveneens aan het opbouwwerk overgedragen.

Hoofdstuk 7

Senioren

De senioren doen het goed in buurt 2. De woningen zien er net en verzorgd uit. Dit geldt voor zowel de huur als de koopwoningen. Het aantal hulpvragen, informatievragen en activeringsvragen vallen mee.

Daarnaast is men blij met de gunstige locatie van de wijk wat betreft OV en winkels. Dit bepaalt in hoge mate de reden waarom mensen in de buurt blijven wonen. Het gemiddelde inkomen ligt boven de 120 % van het bijstandsniveau van de gemeente Schiedam. Hierdoor kunnen veel senioren geen aanspraak maken om financiële regelingen. Bij een enkeling zijn aanvraagpapieren voor financiële regelingen achtergelaten omdat zij mogelijk op basis van inkomen en vermogen in aanmerking kunnen komen voor deze regelingen. Deze senioren zijn zelfredzaam bij het invullen van papieren of hebben iemand in het netwerk die het voor hen kan invullen.

Senioren irriteren zich over het algemeen aan mensen die etenswaar over de balkons gooien of rotzooi op straat. Er zijn wel grote verschillen in normen en waarden van bewoners en de beleving van deze verschillen loopt ook erg uit een.

Het overgrote deel van de oudere senioren (70+) woont hier een langere periode. Men vindt de wijk ideaal gelegen. Het is dicht bij de winkels en het openbaar vervoer. Er zijn wel gevoelens van onveiligheid. Men gaat 's avonds niet meer alleen op pad en men laat het raam niet meer open staan. Dit is overigens geen reden om te verhuizen, want bij doorvragen blijkt dat ze deze onveiligheidsgevoelens ook elders in Schiedam zouden

hebben. Men zoekt de onveiligheid niet op. Men wordt door familie thuisgebracht of men heeft zelf nog een auto.

Voorbeelden van senioren activering:

Een man van seniorenleeftijd zou graag willen verhuizen naar een zelfstandige woning binnen Schiedam. Na onderzoek blijkt dat dhr. onder curatele valt en geen spaargeld heeft. Dhr. is nog niet toe aan een seniorenwoning, ondanks dat dhr. op leeftijd is en op medische gronden zou kunnen verhuizen. Dhr. wil verhuizen omdat hij zijn woning aan de Johan de Wittsingel te stil vindt. Omdat verhuizen moeilijk gaat onder deze omstandigheden is dhr. geïntroduceerd in het ontmoetingscentrum de 5 Molens. En omdat dhr. graag goede gesprekken voert, is dhr. ook aangemeld bij de Zonnebloem. Dhr. gaf aan iemand thuis te willen ontmoeten en de Zonnebloem was zijn eigen idee.

Twee vrouwen tussen de 50 en 60 jaar willen best wat betekenen voor de wijk. Zij willen echter niet de organisatie van een activiteit hebben. Deze vrouwen zijn op de hoogte gebracht van de verschillende activiteiten binnen de wijk. Helaas zat hier niet echt iets tussen. Deze vrouwen zijn intern overgedragen aan de SB Activeringsmedewerker.

Een vrouw van 61 jaar is sinds een maand gepensioneerd. Mw. wil zich na de zomer gaan verdiepen in de verschillende mogelijkheden van vrijwilligerswerk. Omdat mw. niet precies weet wat mw. wil, is een samengesteld informatiepakket over de verschillende mogelijkheden van vrijwilligerswerk naar mw. gegaan. De ouderenadviseur van Seniorenwelzijn zal monitoren of mw. nog vragen heeft of ondersteuning nodig heeft.

Hoofdstuk 8

Samenvatting

1. Samen Buurten heeft in buurt 2 van de 258 huishoudens 84% van de bewoners bereikt.
2. Enkele doelstellingen van samen Buurten, zoals vergroten van (im)materiële redzaamheid, versterken gevoel van eigenwaarde, vertrouwen in zichzelf zijn door activering en hulpverlening van bewoners bereikt.
3. Versterken sociale cohesie in de buurt is bevordert door het ontstaan van groepen bewoners, die mee willen doen of al mee doen aan activiteiten in de buurt.

BIJLAGE 1

Armoede

Relatie tussen de werkzaamheden van Samen Buurten en armoedebestrijding.

De projectmedewerkers van Samen Buurten gaan “out-reachend” de deuren langs om een activerend interview (zie de methodiek van het Activerend Interview Samen Buurten) met de geselecteerde bewoners van Nieuwland te hebben. Met deze methodiek wordt een beeld verkregen van de “totale” leefsituatie van de bewoners. Het uiteindelijke doel is de bewoners te activeren en zodoende de leefbaarheid in de wijk Nieuwland te verbeteren.

Volgens de beleidsnota van de gemeente Schiedam “Alle schiedammers tellen mee, herziening 2008” wordt armoede veroorzaakt door een laag inkomen en een slechte gezondheid. Hierdoor hebben mensen minder toegang tot allerlei instanties en zijn ze daarmee minder maatschappelijk betrokken. Het Armoedebeleid van de gemeente Schiedam richt zich bij de bestrijding van armoede op; **mensen aan het werk zien te krijgen en maatregelen voor de meest kwetsbare groepen**. Het Activerend Interview van Samen Buurten is een vindplaats van problematiek die armoede veroorzaakt en onderzoekt samen met de bewoner naar oplossing waardoor mensen meer maatschappelijk betrokken kunnen raken. Hiermee levert Samen Buurten een aandeel in de armoedebestrijding in de gemeente Schiedam.

In de geselecteerde huizenblokken van Samen Buurten zijn de belangrijkste risicogroepen rijk vertegenwoordigd. Volgens het armoedebeleid van de gemeente Schiedam zijn dat de volgende doelgroepen: eenoudergezinnen, niet-westerse allochtonen en huishoudens die leven van een uitkering (anders dan pensioen).

Eén van de interviewvragen van Samen Buurten heeft een nauwe relatie met armoede en armoedebestrijding, n.l.: “**werk en inkomen**”. Gevraagd wordt naar het inkomen, gebruik van regelingen en toeslagen en eventuele schulden. Indien mensen niet werkzaam zijn en/of een uitkering hebben wordt gevraagd naar de contacten met het CWI. Samen Buurten zal bewoners adviseren en waar mogelijk/nodig contact leggen of verwijzen naar bv. formulierenbrigade of CWI.

Voor sommige mensen is het verkrijgen van een baan nog niet reëel. Niet inkomensgerelateerde maatschappelijke participatie kan een eerste stap kan zijn richting betaald werk. Participatie kan gestimuleerd worden door (sociale) activering en eventuele hulpverlening. Er wordt tijdens het Samen Buurten interview gevraagd naar bv. vrijetijdsbesteding, scholing en relaties. Hiermee wordt inzicht verkregen in mogelijke beperkingen en blokkades die sociale participatie tegen gaan. Doel hiervan is om mensen te motiveren verandering aan te brengen in hun participatie en hen eventueel te begeleiden of ondersteunen.

Mensen die “armoede” ervaren zijn vaak gericht op primaire behoeftebevrediging. Het gezin, de maaltijd en materiële welvaart zijn vaak doelen die na gestreefd worden. Ze maken minder gebruik maken van instanties, waardoor ook potentiële talenten en (geestelijke) ontwikkelingsmogelijkheden niet of minder worden aangeboord. Hiermee kunnen kansen om in de toekomst armoede te bestrijden geremd worden. Dit kan ook doorwerken tot in volgende generaties. Denk hierbij bv. aan het gebrek aan stimulans, beperking als rolmodel of beperkte taalontwikkeling bij jonge kinderen. Informatie over en verwijzing naar (gesubsidieerde) opleidingen/cursussen, stimulerende activiteiten en aandacht voor onderwijs zijn “tools” voor de projectmedewerkers van Samen Buurten om hier invloed op uit te oefenen.

Toetsing:

Armoede kan o.a. getoetst worden a.d.v. vragen naar inkomen en gebruikmaking van regelingen en toeslagen door bewoners. De volgende regelingen kunnen relevant zijn ;

Bijstand of uitkering (kort of langdurend)
Bijzondere bijstand (waar mogelijk uitgesplits waarvoor);
Langdurigheidstoelage.
Gehandicapten/chronisch zieken, voorzieningen.
Aanvulling op het AOW, uitkering, loon.
Huurtoelage
Zorgtoelage
Korting op de ziektekostenverzekering/collectieve ziektekostenverzekering.
Schuldhelpverlening/budgetbeheer/thuisadministratie
Voedselbank/kledingbank
Kwijtschelding van belastingen.
Bijdrage huishoudelijke hulp
Ouderstoelage
Eenoudertoelage.
Maaltijdtoelage
Computers in de brugklas van het middelbaar onderwijs.
Deelname gemeentelijke cursussen (gesubsidieerd)
Sportpas
Rotterdampas
Zelfstandigtoelage
Vergoeding vrijwilligerswerk
Leenbijstand
Voorziening Regiotaxi.
Toelage chronisch zieken.
AWBZ regelingen.

Probleemgebieden:

Inkomen

Een aantal mensen hebben of voelen "armoede": het gevoel chronisch minder/weinig te besteden te hebben". Bv. door lage uitkering, chronisch ziekte (fysiek of mentaal) en handicap, verslaving, gezinshereniging en schulden. De senioren in de buurt geven over het algemeen een "goed" inkomen (AOW en aanvullend pensioen) te hebben. Een aantal mensen hebben verteld dat ze zich "vervelen", omdat ze geen geld hebben om leuke dingen te doen.

Veel bewoners zijn op de hoogte van de mogelijkheden van uitkering en toeslagen en ontvangen hun toeslagen. Anderen zijn juist niet op de hoogte. Dit zien we bv. Veel in de Turkse gemeenschap. Velen bewoners met een uitkering geven aan goed contact te hebben met hun contactpersoon. Een aantal keer is gewezen op bijzondere bijstand, sportfonds, langdurigheids toeslagen, uitkeringen jong volwassenen en studiefinanciering, etc.. Een aantal keer is verwezen naar de formulierenbrigade voor hulp bij een aanvraag. Een aantal bewoners zijn de afgelopen jaren "vanwege de recessie" werkeloos geworden en kunnen niet/moeilijk aan de slag komen. Het gaat hier bv. om mensen die via uitzendbureaus werken of een tijdelijk contract hadden. In een situatie was het zo dat een mevrouw, kennelijk door een communicatieprobleem dacht niet te mogen werken met een 0-uren contract als ze tevens begeleiding van de schuldhelpverlening wilde. Met een telefoontje van Samen Buurten is er hernieuwd contact met haar contactpersoon bij de gemeente

gerealiseerd om dit communicatieprobleem op te lossen en mevrouw wel aan het werk mocht.

Schulden

Van de 250 bezochte woningen hebben 18 bewoners aangegeven schulden te hebben. Twaalf van de 18 zitten reeds in de schuldhulpverlening. Een bewoner is doorgewezen naar de schuldhulpverlening. De overige hebben aangegeven dat hun schulden beheersbaar zijn. Deze mensen zijn wel geattendeerd op de mogelijkheid van schuldhulpverlening. (nog aanvullen via Regas).

Het "armoedegevoel" is vaak geuit door bewoners met schulden. Schulden zijn bv. ontstaan door scheiding, verhuizing, kopen op afbetaling (de rente hiervan maakt de schulden groter), werkloosheid, onbeheerst uitgave patroon en studie. Aanvraag van een uitkering neemt tijd in beslag, waardoor "beginnende" schulden ontstaan, waar mensen met een lage uitkering moeilijk uitkomen. Een opvallend fenomeen is dat in de Turkse samenleving de huwelijksviering tot grote schulden kan leiden.

Woonsituatie

In buurt 2 (Heinsiusstraat, Donker Curtiusstraat, Johan de Wittsingel en de Burgemeester van Haarenlaan) wonen mensen die kiezen voor de lage huur; alleenstaanden en studenten. Anderen (m.n. senioren) wonen hier al lang en de lage huur is mede reden om te blijven. Velen zijn blij om hier te wonen en nemen woonproblemen (kou, vocht, te kleine behuizing, schimmel, gehorig, burengerucht, vuil en stank in de leefomgeving) op de koop toe. Anderen ervaren de buurt als "armoedig", maar zijn of voelen zich verplicht te blijven, omdat ze financieel geen andere mogelijkheid hebben of omdat er geen huizen beschikbaar zijn.

BIJLAGE 2

Methodiek Sociaal Isolement Samen Buurten

De projectmedewerkers van Samen Buurten gaan “out-reachend” de deuren langs met het doel een activerend interview (zie de methodiek van het Activerend interview Samen Buurten) met de geselecteerde bewoners van Nieuwland te hebben. Eén van de subdoelen hierin is, om **geïsoleerde** bewoners op te sporen en **maatschappelijk actief** te maken in brede zin.

Alvorens we aantonen wat Samen Buurten t.a.v. isolement heeft bereikt, eerst een korte inleiding over de term: “**sociaal isolement**”.

- Iemand is sociaal geïsoleerd wanneer hij/zij weinig of geen betekenisvolle contacten heeft en zich daar eenzaam en ongelukkig door voelt. Een definitie met twee aspecten, namelijk een objectief en een subjectief aspect. Het objectieve aspect gaat over de omvang van het netwerk van iemand. Het subjectieve gaat over de gevoelens van eenzaamheid.
- Sociaal isolement is een moeilijk te doorbreken maatschappelijk probleem dat nauw samenhangt met de hoge eisen die de samenleving aan mensen stelt. Ook de gevolgen liggen zowel op het individuele vlak als op het samenlevingsniveau; het onvermogen tot participatie in sociale verbanden heeft namelijk invloed op de morele en sociale integratie in de samenleving.

In verschillende onderzoeken en beleidsnota's wordt de term isolement in relatie met andere sociale problemen genoemd. Een aantal voorbeelden:

- Armoede (mensen met weinig geld leven vaak in een sociaal isolement)
- Psychiatrie (patiënten met schizofrenie leven vaak alleen en hebben nauwelijks contact met de omgeving).
- Lichamelijke beperkingen en ouderdom.
- Scheiding en overlijden van partner.
- Relatie met huiselijk geweld (eenzaamheid en verlies van integriteit) (komt vaak voor in een systeem waar traditionele rolpatronen hoog in het vaandel staan)
- Gebrek aan sociale competenties.
- Taalproblemen
- Integratieproblemen

Aanpak Samen Buurten

Het activerend interview van Samen Buurten is met name geschikt om (vaak onzichtbaar) isolement te signaleren en samen met de bewoners te kijken naar hun wensen en mogelijkheden. Daarbij zal tijdens het interview zo mogelijk aandacht moeten zijn voor de signalen en het ontstaan van het isolement bij de bewoners. In de vraagstelling (zie vragenlijst Methodiek Activerend interview) zijn voldoende aanknopingspunten (wonen, veiligheid, sociale contacten en vrije tijd, gezondheid, relaties en werk en financiële situatie) om in gesprek te komen over sociaal isolement.

Redenen om door te vragen over isolement;

- Sociaal geïsoleerden bezitten kennis over hun situatie die een noodzakelijke voorwaarde is voor het verwerven van inzicht in het verschijnsel.

- De wensen van de bewoner kunnen in kaart worden gebracht.
- Aandacht voor de valkuilen van te vroege activering, omdat anders sociale activering een nieuwe teleurstellende ervaring tot gevolg kan hebben. (Zie voor uitleg het kader hieronder).

“Tijdens het gesprek zouden de strategieën aan bod moeten komen die sociaal geïsoleerden hanteren om met de situatie waarin ze leven om te gaan, evenals de mogelijkheden en belemmeringen die ze voor zichzelf zien om iets aan hun situatie te veranderen.

Met behulp van deze begrippen wordt duidelijk dat het ontstaan en voortbestaan van sociaal isolement het onbedoelde gevolg is van patronen die mensen in hun handelen volgen. Sociaal geïsoleerden zien zelf weinig mogelijkheden om iets aan hun situatie te veranderen en kiezen daarom voor een manier van handelen die ze gewoonlijk volgen en die een zekere mate van veiligheid impliceert. De strategie die ze kiezen resulteert echter vaak in een groter isolement. De reproductie van hun geïsoleerde positie berust op het feit dat de sociale structuur waarbinnen zij functioneren (het isolement) als niet-onderkende voorwaarde in hun handelen is ingebouwd, zonder dat zij zich daarvan bewust zijn. (onderzoek A. Mach else, 2006). “

Na een zorgvuldige gezamenlijke analyse, kan de projectmedewerker Samen Buurten een advies geven voor doorverwijzing richting activiteit of hulpverlening. De activeringsmedewerker of de case-manager van Samen Buurten kunnen hier een adviserende of actieve rol in spelen. Indien gezamenlijk besloten wordt dat de bewoner zelfstandig tot actie over gaat, is het belangrijk de activiteit te monitoren (via bewoners of via professional). Indien zelfstandige activiteit een te grote stap lijkt/is, kan besloten worden tot een “warme overdracht”, waarin de projectmedewerker mee gaat naar een kennismakingsbijeenkomst. Monitoring van de overdracht is daarna een belangrijk functie in de nazorg.

Verwijzing

Er zijn voorzieningen in de wijk waar mensen naar verwezen worden en kunnen worden om bewoners te activeren, zowel individueel als gezamenlijk (met andere burens). Samen Buurten heeft een brugfunctie in de verwijzing tussen bewoners en organisaties. Een van de rollen van Samen Buurten is ook het “monitoren” van de verwijzing, met als doel om “dat wat overdracht belemmert zoveel mogelijk te voorkomen of overdracht te stimuleren.

Voorbeelden van verwijzing in de buurt/stad zijn;

Welzijnsorganisaties; SWS Welzijn, Seniorenwelzijn, Opbouwwerk/buurtprojecten, etc.

Voor van organisaties die hulpverleners bij mensen die beperkingen hebben in het sociaal functioneren;

MDNW (b.v. assertiviteitstrainingen), Riagg of GGZ(bij psychiatrie) CWI (re-integratie) , etc.

Als armoede een reden is voor isolement;: CWI, budgetbeheer, schuldhulpverlening, bijzondere bijstand, etc. |(zie methodiek armoede Samen Buurten). .

Bij preventie t.a.v. isolement kan ook gedacht worden aan de ontwikkeling van kinderen uit de buurt, die onvoldoende stimulans ervaren.

Fondsen die sociale interactie financieren en kunnen ondersteunen, bv. Oranjefonds en Fonds Vlaardingen/Schiedam. Deze fondsen hebben ook lopende projecten waarbij aangesloten kan worden.

Aanvraag vouchers bij initiatieven van buurtbewoners.

Praktijk Samen Buurten: buurt 2:

Wat zijn we tegen gekomen t.a.v. isolement: casuïstiek.

De buurt kent een evenwicht tussen werken en niet werkenden. Er zijn een groot aantal zelfredzame gezinssystemen en alleenstaanden in buurt die geen eenzaamheid kennen. Ook de meeste senioren in de buurt weten hun weg te vinden naar vrijetijdsbesteding in de stad (vaak ook buiten de buurt).

Er zijn een groot aantal bewoners die hebben genoemd dat ze “een oppervlakkig vriendelijk contact” met hun burens hebben en dat ook zo willen laten. Onbekendheid met de gewoontes van de burens en frustraties over overlast maken dat mensen soms ook geen nader contact willen met de burens. Wij hebben in een aantal gevallen buurtbemiddeling geadviseerd, maar geen van de bewoners heeft hier gebruik van gemaakt. De mensen willen niet het risico nemen dat overlast in een (groter) conflict verandert. Uitzondering in de beperkte omgang tussen burens is, dat er een aantal “oudere Hollandse burens” zijn die als een soort hulpbron of als gezellig buurtcontact fungeren. Ook allochtonen vrouwen van Turkse afkomst lijken elkaar te vinden. De vraag naar “banken bij speelplekken” is regelmatig genoemd. Hierin kan de vraag naar wens tot sociale cohesie gezien worden.

Daarnaast zijn er bewoners en groepen bewoners aan te wijzen die in min of meerdere mate ervaring hebben met isolement;

Gescheiden vrouwen:

Bv. Jonge vrouwen uit Turkije die met een in Nederland wonende man van Turkse afkomst zijn getrouwd en daarna gescheiden (met kinderen). Na de scheiding stonden deze vrouwen er alleen voor, zonder werk, zonder netwerk, en onvoldoende kennis van de Nederlandse taal.

Traditionele gezinnen:

Vrouwen die gehuwd zijn, die zelf geen familie hebben in Nederland, de taal niet kennen en volledig afhankelijk zijn van hun echtgenoot en geen contact hebben met de buitenwereld. Dit isolement kan al lange tijd voortbestaan, soms gaat het over pasgehuwde vrouwen, die hun weg nog niet hebben gevonden. Een aantal keren mochten vrouwen van hun man geen contact buiten de deur. In enkele gevallen kwam het contact met deze vrouwen moeizaam tot stand omdat de echtgenoot daar geen toestemming voor gaf. Een keer is contact echt niet gelukt. Een groot aantal keren is wel gelukt vrouwen te activeren.

Voorbeelden hiervan zijn;

- De vrouwen wandelgroep die is ontstaan vanuit initiatieven van Samen Buurten, in samenwerking met SWS Welzijn.
- De vrouwen die zich hebben aangesloten bij de vouchergroepen t.b.v. centrale speelplekken in de buurt.
- Doorverwijzing naar inburgering.
- Samen Buurten vindt contact met het “Schravelant college” belangrijk voor vrouwen uit de buurt.
- Doorverwijzing van buurtbewoners naar werkgroepen van het Opbouwwerk t.b.v. de buurt en sociale cohesie.
- Verwijzing naar vakantieactiviteiten voor kinderen en volwassenen. Dit is vanwege tijdgebrek de afgelopen zomerperiode niet tot stand gekomen.

Geïsoleerde mannen:

Bv. werkende mannen die buiten hun werk geen/nauwelijks sociale contacten hebben. Zij voelen zich niet eenzaam, maar konden geen passend aanbod vinden. Met hen wordt gesproken over hun wensen en het ligt in de planning om hun wens met organisaties te bespreken (het signaal lijkt te zijn dat er onvoldoende aanbod is voor deze doelgroep).

Andere mannen hebben wel een goed functionerend sociaal leven, maar voelen zich in de buurt geïsoleerd omdat er geen contacten zijn. De mannen variëren in de leeftijd van 35 – 45 jaar. Daarnaast zijn er twee senioren mannen. Bij de mannen is er wel een wens tot contact. Met hen wordt gekeken naar mogelijkheden, bv. via het opbouwwerk.

Chronisch zieken, lichamelijke handicap, verslaving of psychiatrie.

Voorbeelden hiervan zijn mensen die vanwege ernstig overgewicht nauwelijks de deur uitkomen. Met hen wordt onderzocht wat mogelijk is in de activering.

Meerdere psychiatrisch patiënten die geen sociale contacten hebben. Meestal wel bekend met hulpverlening, maar zijn soms niet/nauwelijks aan te zetten tot actie en sociaal contact.

Chronisch zieken, bv.

- een jonge man met een chronische ziekte, die daardoor zijn baan is verloren en nog nauwelijks nieuwe activiteiten heeft ontplooid.
- schaamte vanwege handicap of verslaving
- sociale uitsluiting, soms ook door de familie

Kinderen/jongeren

Werkende ouders, waardoor kinderen/jongeren veel alleen gelaten worden na schooltijd en in vakanties. We zijn regelmatig tegengekomen dat jongeren de deur open doen en zeggen dat ouders werken.

Verwijzing richting Schoolmaatschappelijk Werk en Jongeren- en Kinderwerk is een aantal keer ingezet.

Ouderen

De ervaring leert dat de ouderen in de buurt zich over het algemeen niet “eenzaam” voelen. Ze wonen vaak alleen, zijn zelfredzaam en ervaren hun situatie niet als problematisch.

Afhankelijk van anderen wordt wel gevoeld in een aantal gevallen. Er wordt hier gewezen op faciliteiten bij seniorenweldzijn en het puttertje. Ook wordt gewezen op hulpmiddelen, voorzieningen en begeleidingsmogelijkheden.

Armoede

Een aantal bewoners heeft aangegeven zich geïsoleerd te voelen omdat ze geen geld hadden voor activiteiten. Mensen zitten voor de televisie. Kinderen houden zich in en rond het huis op en vervelen zich soms. Mensen voelen zich ook benadeeld t.o.v. anderen die een groter bestedingspatroon hebben. Verwijzing naar sportfonds of goedkope sportscholen, gratis activiteiten in de buurt, etc. kan hierin helpen. Het blijkt ook moeilijk om familie/vrienden uit te nodigen als er geen geld over is voor versnaperingen.

Veiligheid.

Een groot aantal mensen voelen zich veilig in de buurt. Er zijn echter ook een redelijk aantal mensen die zich in de avond niet buiten de deur wagen i.v.m. mogelijke onveiligheid. Verlichting op straat zijn hierin items geweest en de activiteiten van Watch-out dragen bij aan een groter gevoel van veiligheid. In de winter speelt dit meer dan in de zomer. Er zijn ook

geen/weinig contacten met de burens die deze gevoelens van onveiligheid verminderen. Een groot aantal mensen geeft aan dat de verbeterd is t.o.v. 10 á 12 jaar geleden De sociale cohesie lijkt daardoor niet groter te zijn geworden.

Etniciteit

Een aantal van oorsprong Nederlandse mensen voelen zich geïsoleerd in de buurt omdat er zo weinig blanke mensen zijn en er geen of onvoldoende aansluiting wordt gevonden met de nieuwe bewoners. Ook andere culturen ervaren een verandering in de wijk omdat er volgens hen steeds meer niet of minder aangepaste bewoners en steeds meer diversiteit in de wijk komt wonen. Deze diversiteit van het aantal culturen lijkt ook te veroorzaken dat er steeds minder cohesie is. Bewoners zoeken vaak in de eigen culturele groep naar sociaal contact. Dit ligt dan vaak buiten de wijk. Irritatie tussen buurtgenoten wordt ook vaak genoemd omdat er soms grote culturele verschillen zijn. Een voorbeeld hiervan is; de extraverte cultuur t.o.v. meer introverte cultuur. Vooral in de zomerperiode, als de ramen openstaan, wordt geluidsoverlast vaak als een probleem geschetst.